

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

Erik ROBERT Eklann, 19570602-4857
Murarstigen 8
181 46 Lidingö

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

Finansinspektionens yrkande om sanktionsavgift avslås.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Finansinspektionen har yrkat att Robert Eklann ska betala en sanktionsavgift om 30 000 kr för följande överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (marknadsmissbruksförordningen).

Robert Eklann har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 28 december 2020 genomfört transaktioner i Sagax Pref (ISIN: SE0001629288). Transaktionerna har gjorts mellan hans egna depåer hos Danske Bank mellan kl. 12.45 och kl. 12.57.

Genom transaktionerna har 19 500 aktier gått till avslut till pris 36,60 kr mellan egna depåer. Orderläggningen har medfört avslut mellan egna depåer till ett totalbelopp om 713 700 kr. Transaktionerna har utgjort 39,4 procent av den totala dagsvolymen i aktien.

Transaktionerna har inte lett till någon förändring av det verkliga ägandet av de ifrågavarande aktierna. Transaktionerna har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

Robert Eklann har medgett att han har genomfört transaktioner på det sätt som påståtts, men motsatt sig att betala en sanktionsavgift. Han har invänt att transaktionerna inte har gett vilseledande information till marknaden och att transaktionerna utförts av legitima skäl.

UTREDNING

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Robert Eklann har hörts. Finansinspektionen har som skriftlig bevisning åberopat transaktions- och avslutlistor, depåuppgifter och Nasdaqs handelsregler.

Robert Eklann har berättat i huvudsak följande.

Han har varit kund i Danske Bank i många år och har tillgång till deras serviceutbud via datorn, där man bl.a. kan betala räkningar, göra överföringar och lägga värdepappers-

ordrar. Han handlar inte aktivt med värdepapper, utan sparar långsiktigt och han har haft ett aktieinnehav i Sagax Pref i över tio år. Den 28 december 2020 kontaktade han sin personliga bankman på Danske Bank och bad banken ombesörja omregistrering, inbördes lappning, av hans aktier i Sagax Pref, från depåkontot där aktierna legat till hans ISK-konto. Skälet till det var helt och hållet skattemässigt. Han ville realisera en vinst på sitt depåkonto, men samtidigt behålla aktieinnehavet. Den aktuella dagen var den sista dagen för att kunna äga aktien inklusive rätt till utdelning. Dagen efter var det för sent. Hans bankman sa till honom att banken inte hade möjlighet att utföra transaktionen samma dag, då banken av administrativa skäl behövde ett par dagar på sig. Eftersom det var viktigt för honom att transaktionen skulle utföras samma dag gav bankmannen honom rådet att själv utföra transaktionen i ”burken”. Han fick inte några ytterligare direktiv från banken angående hur han skulle gå tillväga för att utföra transaktionen själv. Han gjorde transaktionerna samma dag via sin dator och Danske Banks uppkoppling till Nasdaq Nordic. Eftersom han var tvungen att utföra transaktionen själv behövde han lägga upp en säljkurs och en köpkurs, och så matchas det av sig självt. Han har inte haft något ont uppsåt eller velat vilseleda marknaden med transaktionerna. Hans enda vinst genom transaktionerna är att han sparat in en skattekostnad om ca 2 900 kronor.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Bestämmelserna om sanktionsavgift vid marknadsmanipulation återfinns dels i marknadsmissbruksförordningen, dels i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen).

Av artiklarna 12.1 a och 15 i marknadsmissbruksförordningen framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och att det är otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att

det ska vara fråga om en överträdelse. Det krävs inte heller att den som begått överträdelsen har gjort en vinst på transaktionen.

Från förbudet mot marknadsmanipulation har det i artikel 13 i marknadsmissbruksförordningen gjorts ett undantag för fall där det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13. Det är Finansinspektionen som i egenskap av behörig myndighet kan etablera godtagen marknadspraxis. Finansinspektionen har dock inte använt den möjligheten och undantaget är därför inte möjligt att tillämpa i Sverige.

Av 5 kap. 1 § första stycket 2 kompletteringslagen följer att Finansinspektionen ska ingripa mot den som har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation. Enligt 17 § i samma kapitel finns dock möjlighet att avstå från ett ingripande om överträdelsen är ringa, ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl. Av förarbetena framgår att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. Vidare framgår att en överträdelse kan vara ursäktlig om det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Särskilda skäl kan exempelvis föreligga om den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen är underårig och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne. (Se prop. 2016/17:22 s. 391–392.)

Det är Finansinspektionen som har att styrka att marknadsmanipulation har skett och att eventuella försvårande omständigheter, som kan ha betydelse för valet av ingripande och sanktionsavgiftens storlek, har förelegat (se Svea hovrätts dom den 15 april 2020 i mål nr B 10814-18).

Har Robert Eklann överträtt förbudet mot marknadsmanipulation?

Det är genom den bevisning som Finansinspektionen har lagt fram och genom Robert Eklanns egna uppgifter utrett att han genomfört de aktuella transaktionerna på det sätt som Finansinspektionen gjort gällande. Det är vidare utrett att transaktionerna har utgjort 39,4 procent av den totala dagsvolymen i aktien utan att de lett till någon förändring av det verkliga ägandet av de aktuella aktierna. Tingsrätten anser det därmed styrkt att transaktionerna, när de genomfördes, har eller kan förväntas ha gett falska eller

vilsledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Robert Eklanns agerande har därmed utgjort marknadsmanipulation.

Som konstaterats ovan krävs varken oaktsamhet eller uppsåt för att det ska vara fråga om marknadsmanipulation. Det som Robert Eklann har anfört om att han inte kände till att hans handlande inte var tillåtet och att han agerade utan ond avsikt förändrar därför inte tingsrättens bedömning att det varit fråga om marknadsmanipulation.

Eftersom Finansinspektionen valt att inte etablera någon godtagen marknadspraxis är undantaget för transaktioner som utförts av legitima skäl och i överensstämmelse med godtagen marknadspraxis inte heller tillämpligt.

Har Robert Eklanns agerande varit ursäktligt?

Som tingsrätten redogjort för ovan ska Finansinspektionen ingripa mot den som har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation, om inte överträdelsen är ringa, ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl. Tingsrätten anser att den aktuella överträdelsen inte kan betraktas som ringa i den bemärkelse som avses i bestämmelsen och att det inte föreligger några särskilda skäl för att avstå från ingripande. Frågan är då om överträdelsen har varit ursäktlig.

Robert Eklann har berättat om det samtal som han hade med sin personliga bankman den 28 december 2020 och att han under samtalet hänvisades till att utföra de aktuella transaktionerna själv via sin dator. Han har vidare berättat att han utfört transaktionerna i enlighet med de funktioner som varit tillgängliga för honom genom internetbanken.

Robert Eklanns uppgifter är inte sådana att de kan lämnas utan avseende och ska därför läggas till grund för tingsrättens bedömning i denna del. Enligt tingsrättens mening är det därmed visat att Robert Eklann, före transaktionerna och av sin bank, åtminstone getts uppfattningen att det inte fanns några hinder mot att utföra transaktionerna på det sätt som han gjorde.

Mot denna bakgrund och med beaktande av att det är fråga om en enskild aktiesparare som överträtt marknadsmissbruksförordningen vid ett tillfälle, att transaktionerna medfört

en ytterst begränsad ekonomisk vinning, att överträdelsen inte lett till någon kurspåverkan samt att egenhandel som sådan utgör en mindre allvarlig överträdelse av marknadsmissbruksförordningen, anser tingsrätten att Robert Eklanns agerande har varit ursäktligt (jfr Svea hovrätt dom den 15 april 2020 i mål nr B 10814-18). Det finns därmed skäl att avstå från ett ingripande i detta fall. Finansinspektionens yrkande om sanktionsavgift ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Domen får överklagas senast den 24 juni 2022. Överklagandet ska adresseras till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten. Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva målet.

Sharon Read

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.